

УКРАЇНА

(19) UA (11) 46343 (13) A

(51) B A61M21/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ КОРЕКЦІЇ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ

1

2

(21) 2001064439

(22) 25 08 2001

(24) 15 05 2002

(46) 15 05 2002, Бюл. № 5, 2002 р.

(72) Обухова Ірина Григорівна

(73) Обухова Ірина Григорівна

(57) 1. Спосіб корекції психоемоційного стану шляхом введення пацієнта у стан релаксації та психотерапевтичного впливу, що включає музикотерапію та ароматерапію, який відрізняється тим, що музичний твір подають водночас з нюховим стимулом, при депресивних станах використовують твори Д. Гершвін "Порги та Бесс" та/або Д. Джоплін "Рейтайм", та/або М. Равель "Болеро", що поєднують з ароматами бергамоту та/або герані, та/або жасміну, та/або пачулі, при стані тривоги або збудження використовують твори К. Сен-санс

"Лебідь" та/або "Романс" з музики Г. Свиридова до повісті А. С. Пушкіна "Метелиця", та/або "Місячна соната" Л. Бетховена у поєднанні з ароматами нероли та/або троянди, та/або сандалу, та/або лаванди, для профілактики депресивних станів використовують І. Гайдн симфонія 98, 99, соната мі мінор та/або В. Моцарт симфонія 40, та/або соната ля мажор, та/або "Маленька нічна серенада" у поєднанні з ароматами кипарису та/або шавлії, та/або розмарину, та/або ланг-лангу.

2. Спосіб за п. 1, який відрізняється тим, що для введення у стан релаксації пацієнту пропонують вибрати ароматемедальйон, що найбільш сподобався, звертають його увагу на особливості його поверхні та на відчуття у руці, що він викликає, а при завершенні сеансу ароматемедальйон наповнюють ефірною олією.

Винахід належить до медицини та може бути використаний у психології особистості та у медичній психології.

Використання музики у медичній та у психотерапевтичній практиці широко відомо. Згідно представленням Бехтерева, "музика - це не просто те, що відволікає та надає естетичної насолоди, а істинно терапевтичний агент, якого можна і повинно використовувати у медичній практиці".

Відомий спосіб корекції психоемоційного стану за допомогою музикотерапії (Брусиловський Л. С. Музикотерапія - ст. у Керівництві по психотерапії (ред. Рожнова)) - Ташкент, 1985.

Проте означений спосіб не дозволяє використовувати можливості музикотерапії у повній мірі. Відомий також спосіб, описаний у книзі В. І. Петрушина "Музична психотерапія" (Москва "Владос" 2000), що також має достатньо вузьке направлення.

Про благодійний вплив на організм людини музики говорили ще Піфагор та Ібн Сіна. Звуки та їх поєднання з ароматами нині знову привертають медиків та їх синергізм вивчають психологи.

Відомо також використання ароматерапії у медичній практиці. Проте, віддаючи належне ефективності цього методу, він не завжди є ефектив-

ним при впливі на психоемоційний стан.

У якості прототипу розглянутий спосіб, в якому використане поєднання психотерапії та ароматерапії (Кащенко Г. Ф., Головкін В. А., Лисенко Л. К. - Ефірні олії та фітопрепарати у інтимному житті - Сімферополь Тавріда, 2000). Проте він також не ставить своїм завданням корекцію психоемоційного стану при одночасному впливі цих двох факторів.

Технічний результат наданого винаходу виражається у підвищенні ефективності впливу на психоемоційний стан, що досягається утворенням аудіо-нюхової синергії при прослуховуванні музичної композиції з одночасним впливом на пацієнта ароматом, що спеціально підібраний таким чином, що доповнює та посилює емоційний характер музичного твору.

Так, тепла, мажорна тема валторни з II ч. 5 симфонії П. І. Чайковського доповнюється тонізуючим запахом шавлії, що посилює та м'яко доповнює вплив музики на психіку.

Холоднувата мінорна "Місячна" соната Л. Бетховена викликає асоціацію з водною поверхнею, тому прохолодно-хвойна ностальгічна лаванда може доповнювати цей твір.

Спосіб здійснюється наступним чином:

(13) A
(11) 46343
(19) UA

Заздалегідь автором методом експертних оцінок був створений банк музичних композицій, що складається, в основному, з творів класичної музики, у поєднанні з певним ароматом, що найбільш ефективно дозволяє впливати на психоемоційний стан пацієнта та виводити його зі стану депресії, збудження або занепокоєння.

Спосіб дозволяє працювати як з одним пацієнтом, так і з групою. Проте у випадку роботи з групою її підбирають за синдромальними ознаками.

Сеанси проводять наступним чином: з пацієнтом проводять бесіду та визначають тип психоемоційної дезадаптації, що може проявлятися у формі депресії чи тривоги (збудження). Для об'єктивності оцінки використовують відомий тест Люшера (Семікін В. В. — "Кольоровий тест Люшера у завданнях діагностики функціонального стану та дієздатності людини-оператора", М 1987, стор. 61 - 71). Після цього пацієнту пропонують вибрати медальйон, що сподобався йому найбільше, який являє собою керамічний виріб різноманітної форми діаметром не більш 2 × 2 см гладкої поверхні, з внутрішньої порожниною, різноофарбленим.

Звертають увагу пацієнта на особливості його поверхні та на відчуття у руці, що він викликає. Означений прийом дозволяє переключити увагу пацієнта і концентрує його на приємних деталях художнього оформлення аромат-медальйону. При цьому пацієнт розслабляється та отримує певний рівень релаксації. Після цього пацієнта розміщують зручно у кріслі, вербально поглиблюють стан релаксації та подають музичний твір, водночас розпорошують необхідний аромат. При цьому, якщо пацієнт, або група пацієнтів знаходиться у стані депресії, то необхідним є змінити його стан у напрямку психічної мобілізації, тобто послідовно перевести його у стан, що характеризується високою енергійністю, активністю, певністю у своїх силах. Для цього в якості музичного твору подають уривки з опери Д. Гершвіна "Порги та Бесс" та або Д. Джоппіна, "Регтайм" та або М. Равеля "Болеро" у поєднанні з ароматом бергамоту та або герані та або жасміну та або пачулі.

У випадку, якщо пацієнт або група пацієнтів знаходиться у стані збудження або занепокоєння, то необхідним є переведення його у стан приємної заспокоючої релаксації, що характеризується низьким рівнем неспокою та тривоги при низькому рівні енергійності та низькому рівні психічної активності. Для цього подають твір Л. Бетховена "Місячна" соната та або К. Сен-Санса "Лебідь", та або Г. Свиридова "Романс" з музичних ілюстрацій до повісті А. С. Пушкіна "Метелиця", у поєднанні з ефірною олією нероли та або троянди та або сандалу та або лаванди. Для профілактики депресивних станів подають музичні твори віденського класицизму оптимістичного характеру. І. Гайдн симфонія 98, 99, соната мі мінор, - та або В. Моцарт, симфонія 40 та або сонату ля мажор та або "Маленьку нічну серенаду" у поєднанні з ароматами кипарису та або шавлії та або розмарину та або ланг-лангу.

На закінчення сеансу відповідним ароматом

наповнюють медальйон, що дозволяє продовжити дію та асоціативно підтримувати та при необхідності викликати досягнутий на сеансі психоемоційний стан.

Кожний наступний сеанс з банку музичних творів підбирають нову музичну композицію з вищезазначених зі своїм підібраним ароматом та впливають на пацієнта. Сеанси проводять через два дні. На курс — 10 - 12 сеансів.

Таким чином при симультанному поданні музичних композицій, нюховий стимул виступає як каталізатор емоційної активності сприймання, та значно підвищує сугестивний вплив музики.

Приклади реалізації способу

Приклад 1

Пацієнт Б., 27 років із скаргами на млявість, апатію, низьку дієздатність. В результаті використання теста Люшера була отримана наступна послідовність кольорових переваг: 11 - фіолетовий, 12 - червоний, 13 - синій, 14 - коричневий, 15 - жовтий, 16 - чорний, 17 - зелений, 18 - сірий. Даний стан характеризується висловленням переважанням депресивного афекту. Лікар рекомендував регуляцію психоемоційного стану у напрямку мобілізації. На першому сеансі пацієнту був поданий фрагмент (арія) з опери Д. Гершвіна "Порги та Бесс" у поєднанні з ароматом бергамоту. На закінченні сеансу у аромат-медальйон було поміщене 0,03 г ефірної олії бергамоту, що дозволяє пролонгувати отриману дію.

На наступному сеансі, що відбувся через два дні, був поданий твір М. Равеля, "Болеро" у поєднанні з ароматом пачулі. Через 10 сеансів пацієнт не подавав жодних скарг, його психоемоційний стан показував наступний результат: 11 - зелений, 12 - жовтий, 13 - червоний, 14 - синій, 15 - фіолетовий, 16 - коричневий, 17 - сірий, 18 - чорний, що свідчив про значну зміну психоемоційного стану пацієнта у заданому напрямку.

Приклад 2

Група пацієнтів, стан яких за даними теста Люшера характеризувався відхиленням від норми у напрямку тривожного афекту. Лікар рекомендував регуляцію психоемоційного стану у напрямку релаксації. У відповідності з цим на першому сеансі з банку музичних творів був використаний твір К. Сен-Санса, "Лебідь" у поєднанні з ароматом нероли. На другому сеансі, що відбувся через два дні, була подана музика "Місячної" сонати Л. Бетховена у поєднанні з ароматом лаванди. Таким чином було проведено 10 сеансів. Діагностика емоційного стану після завершення корекції свідчила про нормалізацію стану всіх пацієнтів. За допомогою способу, що пропонується, була проведена корекція 58 пацієнтів і в усіх випадках був отриманий позитивний результат, що висловлювався у повній нормалізації стану пацієнта або у значній редукції пред'явлених скарг.

Таким чином запропонований спосіб дозволяє ефективно проводити корекцію психоемоційного стану без використання лікарських та фізіотерапевтичних засобів.

ДП «Український інститут промислової власності» (Укрпатент)
вул. Сим'ї Хохлових, 15, м. Київ, 04119, Україна
(044) 456 – 20 – 90

ТОВ «Міжнародний науковий комітет»
вул. Артема, 77, м. Київ, 04050, Україна
(044) 216 – 32 – 71